

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2016/486
KARAR TARİHİ : 01/07/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ

:

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ

:-

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

: Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü

ŞİKAYETİN KONUSU

: Şikayet başvurusu, idarece tarafına bağlanan öğrenim kredisinin bursa dönüştürülmesini talep etmektedir.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 29/01/2016

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1. Şikâyet başvurusu, Kurumumuza elektronik başvuru yöntemiyle yapılan 29/01/2016 tarih ve 1149 sayı ile kayıt altına alınan, gerçek kişiler için şikâyet başvuru formu vasıtasıyla yapılmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş 2016/486 şikâyet numaralı Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Önerisiyle Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2. Şikâyet başvurusunun ön incelemesinde; şikâyetçinin 25/12/2015 tarihli ilk şikâyet başvurusunun diğer şartları taşıdığı ancak 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 17. maddesinin 4. fıkrası ve yukarıdaki paragrafta anılan Yönetmeliğin 12. maddesi uyarınca 06/01/1982 tarih ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmemiş olduğu görüldüğünden başvuru ve eklerinin bahsi geçen Yönetmeliğin 20. maddesinin 2. fıkrasına göre Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesine 07/01/2016 tarihinde karar verilmiştir. Gönderme kararı üzerine, idarece şikâyetçinin talebinin reddedilmesi üzerine şikâyetçi bu kez 29/01/2016 tarihli şikâyet başvuru dilekçesiyle Kurumumuza başvurmuştur. Kurumumuza yeniden yapılan şikâyet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, gönderme kararı üzerine yapılan başvurunun süresinde olduğu, şikâyetin inceleme ve araştırılmasına engel diğer ön inceleme konularında da bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikâyet başvurusu başvurusunda özetle; Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na burs/öğrenim kredisi almak için yaptığı başvuru neticesinde kendisine öğrenim kredisi tahsis edildiğini, annesinin % 46 oranında işitme engelli ve babasının % 90 oranında zihinsel engelli olduğunu, babasına verilen evde bakım parası ile geçimlerini devam ettirdiklerini, idareden kendisine verilen öğrenim kredisinin bursa çevrilmesini talep ettiğini ancak bu talebinin idarece reddedildiğini iddia ederek öğrenim kredisinin bursa çevrilmesi talebiyle Kurumumuza başvurmuştur.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4. Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü'nün ..../2016 tarih ve .... sayılı yazısında özetle; şikâyetçinin ....-.... öğretim yılında burs/kredi almak için müracaatta bulunduğu, tarafına ..... numara ile öğrenim kredisi tahsis edildiği ve ödemelerinin devam ettiği, burs ve öğrenim kredisi almak için müracaat eden öğrencilerin beyanlarının Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulunca kabul edilen kıstaslar dahilinde değerlendirildiği,

4.1. Burs ve öğrenim kredisi müracaatında bulunan öğrencilerden; şehit ve gazi çocuklarına (şehit bekar ise bekar kardeşlerine), Sağlık Kurulu raporu ile % 40 ve üzerinde engelli olduğu tespit edilen öğrencilere, anne ve babası vefat etmiş olanlara, amatör milli olmuş sporculara, lise ve dengi öğrenimlerini Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı yetiştirme yurtlarında barınarak tamamlayanlara, lise ve dengi öğrenimlerini Darüşşafaka Lisesi'nde tamamlayanlara, 3713 sayılı Kanun hükümleri gereğince terörle mücadelede dolayı köyleri devlet tarafından boşaltılanlara veya ölenlerin çocuklarına, ÖSYM Başkanlığınca belirlenen her öğrenim dalındaki ham puan bazında ilk 100'e girenlere öncelikli olarak; öncelik durumu bulunmayan öğrencilere ise, öğrencinin % 45 gelir (gayrimenkul, şirket, aile reisinin geliri vs.), % 35 başarı (yüksek öğrenime yerleştirilmede esas alınan her puan türü kendi içinde değerlendirilerek), % 20 sosyal durumu (okuyan kardeş, anne babanın boşanmış olması, ailenin ikametgah ili dışında öğrenim görme, vs.) üzerinden yapılacak değerlendirme sonucunda burs tahsisinin yapıldığı, burs isteği yerine getirilmeyenlerin, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Burs-Kredi Yönetmeliği'nin 16'ncı maddesine göre 30 gün içinde durumlarının yeniden incelenmesini isteyebilecekleri,

4.2. Öğrenim kredisinin bursa çevrilmesi talebiyle başvuran öğrenci sayısının çok fazla olmakla birlikte, anne veya babanın engelli olması halinde öğrencilerin öğrenim kredilerinin bursa çevrilmediği, bu öğrencilerden yalnızca Yönetim Kurulunca belirlenen öncelikli burs verilecek öğrenciler kapsamına girenlerin taleplerinin değerlendirilmeye alındığı ve bu öğrencilerin öğrenim kredilerinin öğrencinin durumunda meydana gelen değişikliği izleyen ödeme döneminden itibaren bursa dönüştürüldüğü, anılan Yönetmeliğin 9 uncu maddesine göre Kurumdan öğrenim kredisi veya burs almış olan öğrenciye burs verilmediğinden öğrenci hakkında yapılacak bir işlemin bulunmadığı ifade edilmiştir.

5. Şikâyet başvurusunun idareye yaptığı kredi/burs başvurusunda, sosyal ve ekonomik durumuyla alakalı detaylı inceleme yapıp yapılmadığına ilişkin bilgi ve belgelerin Kurumumuza gönderilmemesi üzerine ...../2016 tarih, ... sayılı bilgi ve belge isteme yazısı ile ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeler tekrar talep edilmiştir. Bunun üzerine mezkur idare tarafından gönderilen ...../2016 tarih, .../..... sayılı cevabi yazıda; Şikâyet başvurusunun, burs/kredi müracaatında ..... Üniversitesi ..... Bilimler Enstitüsü birinci sınıf öğrencisi olduğunu, babasının işsiz ve annesinin ev hanımı olduğunu, 835 TL gelirlerinin olduğunu ve taşınmazlarının bulunmadığını beyan ettiğinin anlaşıldığı, Beyana ilişkin bilgilerin on bir kamu kurumundan (Gençlik ve Spor Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, MERNİS sistemi, SGK, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü,

Gelir İdaresi Başkanlığı, Darüşşafaka Lisesi, Futbol Federasyonu Başkanlığı ve üniversitelerden) genel ağ ortamından kontrol edildiği,

5.1. Şikayet başvurusunun beyanına ilişkin olarak, anne ve babanın çalışmadığının teyidinin yapıldığı, toplam 4500 üzerinden değerlendirmeye alınan gelir puanından öğrencinin beyanında belirtmiş olduğu 835 TL’lik gelirin çıkartılarak Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü’nden alınan bilgide ailenin hisseli olarak tespit edilen tek konuttan dolayı 453,10’luk ilavenin toplam gelir puanına dahil edildiği ve öğrencinin toplam gelir puanının 4118 olduğu, Değerlendirme Kıstasında sosyal durum için belirlenen (öğrencinin ailenin ikametgahı dışında öğrenim görmesi, anne babanın boşanmış olması, anne ya da babadan birinin vefat etmiş olması vb. durumlar) hususları taşımaması sebebiyle öğrenciye sosyal durumdan puan verilemediği, başarıdan 2622,68 puan alan öğrencinin toplam puanının 6740,68 olduğu ve 7054,71 olan burs taban puanının altında puan alması sebebiyle burs alabilmesinin mümkün olmadığı hususları açıklanmıştır.

C. Olaylar

6. Şikayet başvurusu 2015 – 2016 Öğretim yılında, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu’na burs/öğrenim kredisi almak için başvurmuş, Kurum tarafından ..... numaralı öğrenim kredisi tahsis edilmiştir. Şikayetçi, anne ve babasının engelli olduğunu, babasına verilen evde bakım parası ile devam ettirdiklerini belirterek ...../2015 tarihinde öğrenim kredisinin bursa çevrilmesi talebiyle Kurumumuza başvurmuştur. Kurumumuz tarafından idari başvuru yollarının tüketilmesi amacıyla 07/01/2016 tarihinde verilen Gönderme Kararı ile şikayet başvurusu Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu’na intikal ettirilmiş ve şikayet başvurusunun bu talebi mezkur idare tarafından ...../2016 tarih, .../..... sayılı yazı ile reddedilmiştir. İdarenin ret cevabı üzerine şikayetçi öğrenim kredisinin bursa çevrilmesi talebiyle yeniden 29/01/2016 tarihinde Kurumumuza şikayet başvurusunda bulunmuştur.

D. Kamu Denetçisi Serpil Çakın’ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

7. Şikayet konusu işleme ilişkin bilgi ve belgeler Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü’nden istenilmiş, ilgili idarece konuya ilişkin belgelerin örnekleri gönderilerek 4 ve 5 numaralı paragraflar ve alt bentlerinde yer verilen açıklamalar yapılmıştır.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

8. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi” başlıklı 42’nci maddesi; “...Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar.” hükmünü,

8.1. Anayasanın “Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırları” başlıklı **65’inci maddesi;** “...Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir.” hükmünü,

8.2. “Dilekçe, Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı” başlıklı **74’üncü maddesi;** “... Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler...” hükmünü düzenlemektedir.

9. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun Görevi" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; *"Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir."* hükmü yer almaktadır.

10. 22/08/1961 tarih ve 10887 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun; *"Yönetim Kurulu ve görevleri"* başlıklı **7'nci maddesinin 8'inci fıkrasının b bendinde,** *"Burs/kredi verilecek ve yurtlarda barınacak öğrencilerin değerlendirilmesine ilişkin kısıtları belirlemek"* hükmü,

10.1. "Öğrenim kredisi" başlıklı 14'üncü maddesinde *"Kurum; (...) yüksek öğrenim gören ve bu kanuna göre yapılacak yönetmeliklerle belirtilen esas ve şartlar içinde yeterlikleri ve ihtiyaçları tespit edilen öğrencilere öğrenim kredisi verir."* hükmü bulunmaktadır.

11. 06/03/2004 tarihli ve 25394 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanun'un "Burs ve kredilerin verilmesi" başlıklı 2'nci maddesi; *"Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu; yurt içinde yüksek öğrenim gören ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerle belirtilen usul ve esaslar dahilinde yeterlikleri ve ihtiyaçları tespit edilen öğrencilere burs-kredi verebilir."* hükmünü haizdir.

12. Anılan Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları göstermek üzere 24/08/2004 tarihli ve 25563 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Burs-Kredi Yönetmeliği'nin 8'inci maddesi *"Kurum bütçesi dikkate alınarak ilk defa burs verilecek öğrenci sayısını, aylık burs miktarlarını, ödeme zamanını ve öğrencilerin Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi sınavı sonucundaki başarılarına göre burs kontenjanlarını belirlemeye Yönetim Kurulu yetkilidir."* hükmünü,

12.1. Yönetmeliğin 9'uncu maddesi; *"Kurumdan öğrenim kredisi veya burs almış olan öğrencilere ...burs verilmez."* hükmünü,

12.2. Aynı Yönetmeliğin 14'üncü maddesi; *"Kurumca burs verilecek öğrenciler; öğrenci ve ailesinin sosyal, ekonomik durumu ile öğrencinin burs isteğinde bulunduğu tarihte yüksek öğretim kurumuna girişte aldığı puan ve puan türü, ara sınıfta ise yılsonu başarı durumu dikkate alınarak her yıl Yönetim Kurulunca belirlenen kısıtlar doğrultusunda değerlendirilir. Öğrenim kredisi almakta iken durumunda sonradan değişiklik olanlardan; değişikliğin meydana geldiği öğretim yılında Yönetim Kurulunca belirlenen öncelikle burs verilecek öğrenciler kapsamına girenlerin öğrenim kredileri öğrencinin durumunda meydana gelen değişikliği izleyen ödeme döneminden itibaren bursa dönüştürülür."* hükmünü haizdir.

13. Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulu tarafından belirlenen Burs/Öğrenim Kredisi Başvurularının Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar'ın birinci maddesinde, *"Eğitim Öğretim yılı için belirlenen burs verilecek öğrenci kontenjanından; öncelikli öğrenciler, üniversiteler için belirlenen burs kontenjanları, Milli Eğitim Bakanlığı burs kontenjanı, yüksek lisans/doktora ve yurtdışında öğrenim gören öğrenciler için belirlenen burs kontenjanları toplamı düşüldükten sonra kalan kontenjanın %74 i lisans, %24 i ön lisans, %1.5 yüksek lisans ve %0.5 doktora öğrencilerine ayrılır."* hükmü; üçüncü maddesinde, *"Burs veya öğrenim kredisi için yapılan başvuruların değerlendirilmesinde tavan puan olarak 10.000 (onbin) rakamı esas alınır."* hükmü; dördüncü

maddesinde, “Burs veya öğrenim kredisi başvuruları; öğrencinin gelir durumu puanı, başarı durumu puanı ve sosyal durum puanı toplamları üzerinden hesaplanır.” hükmü; beşinci maddesinde, “Başvuruların değerlendirilmesinde tavan puanın; öğrenci ve ailesinin gelir durumunda % 45 i olan 4.500 puan, öğrencinin başarı durumunda % 35 i olan 3.500 puan, öğrencinin sosyal durumunda ise % 20 si olan 2.000 puan esas alınır.” hükmü yer almaktadır.

14. Aynı Esasların “Gelir Durumunda Dikkate Alınacak Hususlar” bölümünün birinci maddesinde “Öğrencinin gelir durumu puanı; 4.500 puandan beyan edilen toplam gelirinin (Kurumca elektronik ortamda tespit edilen) çıkarılması sonucunda elde edilir. Ancak, yapılan araştırmalar neticesinde öğrencinin kendisine, anne ve/veya babasına ait olduğu tespit edilen; Üzerlerine kayıtlı konut, işyeri, ve/veya arsa kaydı bulunanlardan; Birinci konuttan sonraki her bir konut için 500 puan....gelir puanından düşülür.” hükmü; ikinci maddesinde, “Üzerlerine kayıtlı konut bulunmayanlara ise 500 puan ilave edilir.” hükmü; beşinci maddesinde ise, “Gayrimenkul ve motorlu araçlarda hisseli mülkiyet oranı (hisse oranı) göz önünde bulundurulur.” hükmü yer almaktadır.

15. Söz konusu esasların, “Başarı Durumunda Dikkate Alınacak Hususlar” bölümünün birinci maddesinde, “Öğrencinin başarı durumu, 3.500 puan üzerinden hesaplanır. Yüksek öğrenime yerleştirilmede esas alınan her puan türü kendi içinde değerlendirilir.” hükmü yer almaktadır.

16. Son olarak mezkur usul ve esasların, “Sosyal Durumda Dikkate Alınacak Hususlar” başlıklı bölümünde öğrencinin sosyal durum puanı 2000 puan üzerinden değerlendirilerek, esaslarda belirtilen durumların varlığına göre tespit edilecek puanların toplamı olduğu ifade edilmektedir. Bu bölümde dikkate alınacak hususlar arasında burs/kredi talebinde bulunan öğrencilerden; Babası vefat etmiş olanlara 1000 puan verileceği, Annesi vefat etmiş olanlara 600 puan verileceği, Anne ve babası boşanmış olanlara 400 puan verileceği hususu düzenlenmektedir.

B. Şikayet Konusuna İlişkin Uygulamalar

17. Danıştay 8. Daire 31/10/1994 tarih ve 1993/2562 Esas, 1994/2748 Karar sayılı kararında; devlet parasız yatılı sınavını kazanan davacının kızının bursluluktan yararlandırılmamasına ilişkin işlemin dayanağını oluşturan 06/07/1992 günlü 550/1639 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Genelgesinin iptali istemiyle açılan davada Devlet Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı sonucu, parasız yatılı okumaya hak kazanan öğrencilerin, parasız yatılılıktan bursluluğa geçmesini yasaklayan dava konusu genelgede hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir.

18. Kamu Başdenetçisi'nin 2013/407 numaralı şikayet başvurusuna ilişkin olarak verdiği 29/01/2014 tarihli Ret kararında; Yüksek Öğrenim Kredi ve Kredi Yurtlar Kurumu Burs/Kredi Yönetmeliğine göre Kurumdan öğrenim kredisi veya burs almış olan öğrencilere burs verilemeyeceği, şikâyetçinin talebi olan öğrenim kredisinin gelir, başarı ve sosyal durumu dikkate alınarak bursa dönüştürülmesinin (sonradan burs almayı sağlayacak öncelik durumu olması hariç) mümkün bulunmadığı, somut olayda da burs, öğrenim ve/veya katkı kredisi ile yurt başvurularının değerlendirilmesinde gözetilen kıstasların, ekonomik ve sosyal alanda meydana gelen gelişmeler ve dengeler gözetilerek Yönetim Kurulunca her yıl güncellenmekte olduğu, kişilerin objektif kriterler temelinde değerlendirilmesi ve fırsat eşitliğinin sağlanması anlamında doğru, yerinde ve takdire değer bir uygulama olduğu, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yapılan işlemler de hukuka ve hakkaniyete aykırılık tespit edilmediği gerekçeleriyle şikâyetin reddine karar vermiştir.

C. Kamu Denetçisi Serpil Çakın'ın Kamu Başdenetçisi'ne Önerisi

19. Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, idarece tesis edilen işlemlerde herhangi bir hukuka aykırılık bulunmadığı ancak yönetim kurulunca çıkarılan usul ve esaslarda, burs dağıtımını için yapılan sıralamada kullanılmak üzere, anne ve babası boşanmış veya anne ve/veya babası vefat etmiş çocuklara ek puan verilmesine rağmen, anne ve/veya babası başkasının bakımına muhtaç derecede engelli olan, bir diğer deyişle engelli ebeveyninin maddi ve manevi desteğinden yoksun olan çocuklara puan verilmemesinin eksik ve hakkaniyete aykırı bir düzenleme olduğu değerlendirilerek şikâyet başvurusunun öğrenim kredisinin bursa çevrilmesi talebinin reddi, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna Yönetim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esasların, gelir durumunda dikkate alınacak hususlarda ailedeki kişi sayısının ve sosyal durumunda dikkate alınacak hususlarda anne ve/veya babası başkasının bakımına muhtaç derecede engelli olan kişilerin de dikkate alınacak şekilde yeniden gözden geçirilmesi yönünde idareye tavsiyede bulunulması yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

20. Şikâyet başvurusu, 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere, idarece kendisine bağlanan öğrenim kredisinin bursa çevrilmesini talep etmektedir.

21. Somut olayda; ..... Üniversitesi ..... Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans öğrencisi olan şikâyet başvurusunun burs/kredi başvurusuna, idarece şikâyetçinin beyanı ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından edinilen bilgi ve belgelerin tetkiki neticesinde toplam 6740,68 puan verilerek 7054,71 olan burs taban puanının altında puan alması nedeniyle burs verilemediği ancak öğrenim kredisi verildiği tespit edilmiştir. Dosya içerisinde bulunan sağlık kurulu raporlarından ise; şikâyetçinin annesinin % 46 oranında işitme engelli ve babasının ise % 90 oranında ağır mental retardasyon nedeniyle engelli olduğu anlaşılmaktadır.

22. Yüksek lisans öğrencilerine burs/kredi başvurularında öncelikli öğrenciler hakkındaki değerlendirme usul ve esasları uygulanmaksızın burs tahsis işlemlerinin gerçekleştirildiği, öncelikli öğrenci olmayanların burs/kredi taleplerinin, ilgili mevzuat hükümleri kapsamında Yüksek Öğrenim ve Kredi Yurtlar Kurumu Yönetim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde değerlendirilerek burs/kredi tahsis işlemleri yapıldığı, bu kapsamda **öncelikli öğrenci kapsamında olmayan şikâyet başvurusunun burs/kredi talebinin belirtilen usul ve esaslar dahilinde değerlendirildiği ve nihai değerlendirme puanının burs tahsis edilmesine yetmediği** anlaşılmaktadır.

23. Şikâyet başvurusuna idarece öğrenim kredisi tahsisinden sonra, şikâyetçinin anne ve babasının engelli olması, maddi imkanlarının yetersiz olması nedenleri ile öğrenim kredisinin bursa dönüştürülmesini idareden talep ettiği, 4.2. numaralı paragrafta değinilen idarenin cevabından; öğrenim kredisinin bursa dönüştürülmesi talebinde bulunan öğrenci sayısının çok fazla olduğu, anne veya babanın engelli olması halinde öğrencilerin öğrenim kredilerinin bursa çevrilmediği, yalnızca Yönetim Kurulunca belirlenen öncelikle burs verilecek öğrenciler kapsamına girenlerin burs taleplerinin değerlendirilmeye alındığı ve bu öğrencilerin öğrenim kredilerinin öğrencinin durumunda meydana gelen değişikliği izleyen ödeme döneminden itibaren bursa dönüştürüldüğü anlaşılmaktadır. Bu noktada maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapmakla yükümlü olan Devlet 8.1. numaralı paragrafta bahsedilen Anayasamızın 65'inci maddesi gereği bu görevini amacına uygun önceliklerini gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirebilmektedir. Ayrıca somut olayda; şikâyetçinin

engelli olan babasına sosyal devlet olmanın bir gereği Devletin evde bakım parası adı altında sosyal yardım da yaptığı anlaşılmaktadır.

24. Yukarıdan beri anlatılan hususlar, şikâyet başvurusunun iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, yasal mevzuat, yargı içtihatları ve tüm dosya kapsamı hep birlikte değerlendirildiğinde; idarenin sosyal devlet ilkesine uygun olarak maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilere mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde burslar ile yardım yaptığı, yüksek lisans öğrencisi olan şikâyet başvurusunun burs müracaatında öncelikli öğrenci olmasını gerektirir bir durumunun bulunmadığı ve idarece yapılan değerlendirme sonucunda puanının burs taban puanının altında kalması nedeniyle kendisine öğrenim kredisi tahsis edildiği idarenin işleminde herhangi bir hukuka aykırılık tespit edilemediği anlaşıldığından şikâyetin reddine karar vermek gerekmiştir.

Her ne kadar Kamu Denetçisi 19 numaralı paragrafta açıklandığı üzere tavsiye önerisinde bulunmuşsa da; yukarıda özellikle 23 numaralı paragrafta açıklandığı üzere devletin mali kaynaklarını gözeterek burs tahsisi yaptığı ve şikâyet başvurusunun babası için Devlet tarafından sosyal yardım yapıldığı anlaşıldığından Denetçinin tavsiye önerisine katılmak mümkün olmamıştır.

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

25. T.C. Anayasasının “Kanun Önünde Eşitlik” başlıklı 10’uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13’üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17’nci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan başkaca bir insan hakkı ihlalinin tespit edilemediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

F. İyi Yönetişim İlkelerine Uygunluk Yönünden Değerlendirme

26. Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun olarak hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri de beklenmektedir.

27. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi Yönetim İlkeleri” başlıklı 6’ncı maddesinde “*Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum ve davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar.*” hükmü yer almaktadır. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41’inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen “Avrupa Doğru İdari Davranış Yasasında da yer verilmiştir.

28. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; idareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği ayrıca idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde *kanunlara uygunluk, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, kararın*

geciktirilmeksizin bildirilmesi ilkelerine uygun davrandığı, ancak idarenin, şikâyetçiye verdiği cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini göstermediği bu nedenle *karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi ilkesine uymadığı* anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

29. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17'nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde yapılan başvuru işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21'inci maddesinin birincisi fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi durumunda, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli Ret Kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

30. 2709 sayılı 1982 Anayasasının “Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması” başlıklı 40'ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, “Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.” hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde .... İdare Mahkemesi'nde yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre şikayetin **REDDİNE**,
Kararın şikayetçiye ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na tebliğine,
Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi